

4. 1064

III. évfolyam.

1910. augusztus 7.

43. szám.

Jó Szerencsét

Műszaki, Bányászati és Kohászati Heti Szaklap.

Szerkeszti: **Litschauer Lajos**,
kir. bányatanácsos. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Telefon:
Selmeczbánya. — 4-5. sz.

Megjelenik minden vasárnap. =

Előfizetési ára: egy évre 12 kor.

Az előfizetés megkönnyítésére havi egy (1) koronás részleteket is elfogadunk. —

A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

Jójjön, győződjék meg, hogy az IRINYI-OLAJFÜTŐ

fűtőképessége, teljesen korom és koks-zmentes,

szagtalan és tökéletes égetése minden versenyt felülmúl. Mindenféle vas- vagy cserép-kályhába és konyhatűzhelybe a legcsekélyebb átalakítás nélkül, mint valami kis fiók, betolható. A szénfűtésnél sokkal olcsóbb. Legkényelmesebb fűtési mód. Tetszés szerint szabályozható. A gázfűtés összes előnyeit Ár: 30 kor. nyújtja. Saját szabadalmunk és gyártmányunk.

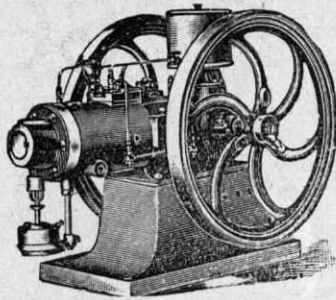
Gőzkazánokhoz, lokomobilokhoz

és mindenféle ipari, gazdasági célra és központi fűtésekhez
:: való Irinyi-olajfűtőkről kívánatra árajánlattal szolgálunk. ::

'IRINYI' Olajfűtő és Lámpa Gyár

Budapest, VII. ker., Akácfa-utcza 45. sz.

Képviselőket és ügynököket országszerte keresünk.

WOHANKA - FÉLE nyersolajmotorok és lokomobilok

Üzemköltségek nagy-
ság szerint $1\frac{1}{2}$ - 2
fillér óránként és 16-
erőnként.

Nincs robbanó- és tűz-
veszély!
Minden pénzügyöri ellen-
őrzés és engedély nélkül.

WOHANKA és TÁRSA Budapest,
V., Váci-körút 76.

MARX ÉS MÉREI

tudományos műszerek gyára

BUDAPEST, VI. KERÜLET, BULCSÚ-UTCZA 7.

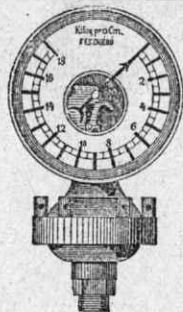
GYÁRTANAK: SAJÁT GYÁRTELEP.

saját telepükön mindennemű bányászati-műszert, theo-
dolítot, mérőléczeket, mérőszalagot, feszmérőt,
hőmérőt, vízszinmérőt, őrellenőrző órákat.

16 HP.

100 munkás.

Magyarország ezirányu legnagyobb gyára.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek BUDAPEST, V. KERÜLET, LIPÓT-KÖRUT 5. SZ.

Készít: teljes erőátviteli és világítási-telepeket bányák részére;
villamos bányavasútakat, szállítógépeket, szivattyúkat, szellőztető-
ket, világítótesteket, közetfűrógépeket és mindennemű különle-
ges bányaberendezéseket.

Aknász, gyakorlati bányász, vékony telepű barnaszén-bányászatnál alkalmazást kaphat. Erélyes, rendszerető egyének ajánlataikat, 20 fil-
lérés póstajegy melleklésével küldjék a szerkesztőségéhez „1086. K.”
jelige alatt.

JÓ SZERENCSET

MŰSZAKI, Bányászati és Kohászati HETI SZAKLAP.

III. évfolyam.

43. szám.

1910. augusztus 7.

KÖNYVTÁRA

Szerkeszti:

LITSCHAUER LAJOS

kir. bányatanácsos.

Szerkesztőség és

Telefon:

o kiadóhivatal:

Szerk.: 4.

Selmeczbánya

Kiadóhiv.: 5.

Nyomda: 29.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ára: egy évre 12 K.

Az előfizetés megkönnyítésére havi 1 K részleteket is elfogadunk. A megrendelésre vonatkozó aláírások egy évre kötelezők.

TARTALOM: Dr. Tanádi Schenek István. — Az Ilgner-Siemens-Schuckert rendszerű villamos hajtóberendezés, kiégénylítésével (7 rajzzal). — Szemle. Bányamivéls. — Döntvények. — Vaszkohászat. — Gépészet. — Műhelygyakorlat. — Elektrotechnika. — Közgazdaság. Közgazdasági hírek. — Új vállalatok. — Osztalékok. — Mértegek. — Piaci hírek. — Hírek. Személyi hírek. — Bányászegyesületek. — Bányahatósági ügyek. — Társadalmi hírek. — Hírek a külföldről. — Balesetek. — Szakoktatás. — Irodalom. Lapszemle.

A közlemények csakis a forrás megjelölésével vehetők át.

Selmeczbánya, 1910. augusztus 1

Julius 26-án volt egy éve annak, hogy Dr. Tanádi Schenek István a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia volt tudós, jeles tanára meghalt. Kötelességet vélünk teljesíteni, ha emlékéért, lapunk hasábjain *Kosztányi Tamás* tud. akadémia levelező tag emlékbeszédének reprodukálásával újra felelevenítjük.

*

Dr. Tanádi Schenek István.

(Született 1830 július 3., meghalt 1909 július 26.)

Olvasta *Kosztányi Tamás* a m. tud. akadémia lev. tagja a Magy. Tudományos Akadémia 1910. márczius 21-én tartott összes ülésén.

Tekintetes Akadémia! Nekem jutott a reám nézve megtisztelő, de annál szomorúbb feladat, hogy 1909. évi július 26-án elhunyt tagtársunkat elbucsuztassam és e díszes helyen élete folyását vázolván, emléke körül az elismerés koszorúját fonjam.

Ha szivem sugallatát akarnám követni, mint a boldogultnak tanítványa, akkor, emlékbeszédem írásakor tollamat nagyon élénk színekbe kellene mártani s ezt nagyon készségesen tenném is, de ez nem volna az elhúnythoz méltó, az ő szerénysége tiltakoznék a magasztalás ellen, mert hiszen éppen szerénysége lehet az egyedüli oka annak, hogy az akadémia által megkivánt életrajzi adatokat sem szolgáltatotta be az irattárba s így egyedül csak más oldalról vett információk és saját tapasztalataim után indulhatok, midőn a megboldogultnak érdemeit méltatni kívánom.

Schenek István, mint főbányatanácsos és a Selmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola nyugalmazott tanára halt meg 79 éves korában Budapesten, itt az Akadémia palotájában levő lakásán. Életfolyása nem mutat fel érdekes részleteket, de halála egy páratlan lelkiismeretességgel, kiváló tudással és nagy szorgalommal és tegyük hozzá, ritka tehetséggel átélt élet befejezése volt.

A régi chemiai tudomány célja nem anynyira a tudás, mint inkább az általa elérhető haszon volt. Ez vezette az alchimistát, midőn aranyat akart készíteni; ez vezette azokat, a kik a bölcsek kövének, az élelelixirnek felfedezésén évszázadokig fáradoztak, míg később a chemia két ágra oszlott és pedig a bányászati, kohászati chemiára, midőn a természet szolgáltatta nyers anyagban a különböző értékes anyagokat felismerni és azokból előállítani törekedtek; a másik ág a gyógyászati ág volt, midőn állatokban, ásványokban, növényekben olyan anyagokat igyekeztek felfedezni, a melyek segítségével az életet meghosszabbíthatják, bizonyos betegségek ellen küzdhetnek és az egészséget visszaadhatják. A múlt század első felében jeleskedő chemikusoknak legnagyobb részét a gyógyszerészpálya szolgáltatta. A gondolkozó és törekvő gyógyszerész nem egyszerűen mechanikai munkát végzett, midőn az orvos által előírt chinahéj-főzetet, vagy ópiumot kiszolgáltatta, vagy adagolta, de feltétlenül eszébe kellett jutni, hogy mi lehet ezen növényeknek a tapasztalat által igazolt hatékony anyaga? nem-e lehetne ezeket az anyagokat idegen anyagoktól mentesen, tisztán előállítva alkalmazni? s így jöttek rá, hogy a chinakéreg helyett az annak hatékony anyagát képező chinint, ópium helyett morphint stb. stb. kezdték megfelelő sók alakjában előállítani s később forgalomba hozni és rendelvényezni.

A múlt század első felében lépten-nyomon találjuk az ily felfedezéseket. A dohányban a nikotint, a belladonnában az atropint, a digitalis-félékben a digitalint stb. fedezték fel s állították elő, a melyek részben ma is igen értékes részét képezik a modern gyógyszereknek. Az ezzel foglalkozó chemikus nem elégedve meg az egyes gyógyszertárakban nyert főleg gyakorlati tapasztalattal, az egyetemekre ment, hol azután belemerült a természettudományok, különösen a chemia, a fizika és botanika stb. tanulmányozásába, bucsut vett a gyakorlati pályától, s az említett tudományágaknak lelkes művelőjévé lön, noha ez időben egyedül a tanári pálya volt az, a melyen ily különleges készség után existenciáját biztosíthatta. Így történt ez a múlt század elején Liebiggel és sok másokkal, hazánkban a boldogemlékezetű Thán Károlylyal s kortársa és jó barátjával, Schenek Istvánnal is.

Schenek István 1830. jul. 3-án született Esztergomban s éppen úgy, mint Thán, középiskolai tanulmányainak félbeszakításával ő is a gyógyszerészeti pályára lépett s Pozsonyban, Nyitrán és Bars-Újbányán

gyakornokoskodván, 1851-ben a bécsi egyetemre iratkozott be a gyógyszerészeti tanfolyamra. Ekkor fejlődött ki benne a chemiának és a fizikának a szeretete s ekkor érlelődött meg benne az az elhatározás, hogy egész idejét és szellemi munkásságát a vegytan tanulmányának fogja szentelni. Ministeri engedélyt szerzett tehát arra nézve, hogy félbenhagyott gimnáziumi tanulmányait, mint gyógyszerész-növendék folytathassa, hogy érettségi bizonyítványt szerezhessen, mely a további haladásnak első lépcsőjéül tekintetett. A bécsi egyetem nagynevű chemia tanára Redtenbacher volt az, a ki felélesztette benne a tudomány szeretetét, a kinek haláláig mélységes tisztelője volt s a kinek arczképét állandóan íróasztala fölött tartotta.

1855-ben már mint tanárjelölt és állami ösztöndíjas a felsőbb chemiai tanfolyamot hallgatta s Redtenbacher felismerve benne a rendkívül tehetséges és ügybuzgó tanítványt, 1856. végén a bécsi egyetem chemiai tanszékéhez asszisztensnek vette maga mellé. Egyik társa és holtáig jó barátja elhalt jelesünk, Thán Károly volt. Ezen idő alatt, mely három évig tartott, nyerte a chemiai doktori oklevelet.

A jeles képzettségű fiatal chemikust 1859-ben a bécsi ministerium a kassai reáliskolához nevezte ki tanárnak, hol 1867-ig működött s ezen időben, ezen fejlett iparú városban, a reáliskolákban akkor bővebben tanított gyakorlati tudományokkal alkalma volt tökéletesebben foglalkozni, midőn is a szeszgyártás, sörfőzés, czukorgyártásból a pénzügyi közegeknek előadásokat tartott és a gyárosok is gyakran vették igénybe Scheneknek chemiai tudását. Őtet első sorban a gyakorlati élet érdekelte, ez azután az oka, hogy midőn 1860-ban a budapesti egyetemen a chemia tanszéke betöltendő volt, és a helytartó-tanács Redtenbachernek véleményét kérte ki, ez olyformán nyilatkozott, hogy »ha kiválóan tudományos képzettségű chemikust akarnak a tanszék számára megnyerni, akkor Thánt, ha azonban a chemia gyakorlati részére fektetnek nagyobb súlyt, akkor Scheneket ajánlhatja«. A mint tudjuk, a választás Thán Károlyra esett s az eredmény mutatta, hogy a választás igen szerencsés volt; bárha kétségtelen, hogy dr. Schenekben is kiváló erőt nyert volna az egyetem. Scheneket később a műegyetemre akarták tanárnak meghívni, ezt azonban előttem ismeretlen okból nem fogadta el; lehet, hogy már tüdőbeteg nevének akkori betegeskedése volt az irányadó, s azt nem akarta a nagyváros rozszzabb levegőjébe hozni; 1867 őszen azonban a keszthelyi, akkor orsz. gazd. felső tanintézet tanári székén találjuk. Én 1867—69-ben Keszthelyen voltam tanítványa, hol ő úgyszólván semmiből csinált laboratóriumot. Rendkívül ügyes kezű kísérletező volt Schenek s bámulatós ügyességgel mutatott be oly kísérleteket, a melyek a hallgatóságot nemcsak állításának valóságától meggyőzték, hanem valósággal meg is bűvölték. Később hallottam, hogy Redtenbacher még évek multán is emlegette

Scheneket, midőn egyik-másik előadási kísérlet nem sikerült úgy, mint annakidején, midőn a kísérletet Schenek készítette elő. Keszthelyen a laboratórium berendezésén kívül különösen a borászati chemiát kedvelte, melyet nemcsak behatóan tanulmányozott, de a mely élte végéig kedves foglalkozása volt.

Schenek előadása rendkívül világos, logikus, élénk, modora pedig minden tekintetben megnyerő volt, s így valóságos áldás volt az ujonnan megindult mezőgazdasági tudományos fejlődésre; midőn azt a szomorú hírt hallottuk, hogy elhagyta Keszthelyt s 1870. év február havában a selmeczi bányászati és erdészeti akadémiához rendes tanárrá neveztetett ki, hol szakmájának élve, 1872. évtől számítva kir. bányatanácsosi rangban, 1889-től kezdve pedig főbányatanácsosi czímmel kintüntetve 1892-ig működött.

A mi a gazdasági felső tanintézettől és a borászattól eltávolította, az jóformán arra volt visszavezethető, hogy az alkotmányos éra elején valakinek sikerült Gorove István akkori földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministert, egy új, gyorsabban keresztülvihető len- és kenderáztatási eljárással végzendő kísérletnek megnyerni, a melylyel Budapesten Schenek vezetése alatt kísérleteztek. A kísérletek azonban sehogy sem akartak sikerülni, a minister pedig az eredményt türelmetlenül várva, nap-nap után meglátogatta a telepet, midőn egyik alkalommal egy, a minister társaságában jelenlevő tanácsos Scheneknek, ki minden odaadással dolgozva sem tudott megfelelő eredményt felmutatni, odasúgta, hogy »ennek a kísérletnek saját érdekében és Ő Excellenciája irányában, ki magát ez ügyben nagyon exponálta, feltétlenül sikerülnie kell«. Schenek azonban nem volt hajlandó mást mondani, mint a mit tapasztalt s elkedvetlenedve, elfogadta a Selmeczre való meghívást s nehéz szívvel távozott Keszthelyről, hol anynyi jó barátot szerzett és a mely bőséges alkalmat nyújtott arra, hogy az agrikulturchemiai és a borászat terén megkezdett tanulmányait és kísérleteit folytathassa.

Selmeczre érkezvén, éppen olyan feladat előtt állott, mint annakelőtte Kassán és Keszthelyen, mindenekelőtt chemiai laboratóriumot kellett teremtenie. Azon időben a selmeczi chemiai laboratórium az államkincstár tulajdonát képező »Belházy«-nak nevezett régi épületnek néhány sötét és szűk helyiségében volt elhelyezve, s miután a bányászat és kohászat súlypontja már akkor a hallgatóságnak a chemiában való alapos kiképezésén nyugodott, Scheneknek első teendője volt, az ugyanazon épületben levő tanári lakással a laboratóriumokat kibővíteni, átalakítani, hogy az céljának, ha nem is egészen, de az adott viszonyokhoz mérten megfelelhessen.

Modern chemiai laboratóriumot világitógáz nélkül manapság már nem is képzelhetünk, Selmeczbányán pedig nem lévén világitógáz, Schenek egy fogas kérdés előtt állott. Egy, a világitógázt valamiképpen

pótoló világító és fűtő anyagról kellett gondoskodnia. Hoszszas tanulmányozás után arra a szerencsés gondolatra jutott, nem lehetne-e a nyers petróleum finomításánál nyert könnyen illó 0,6—0,7 fajsúlyú szénhidrogéneket erre a célra felhasználni? A kísérlet tényleg sikerült s őst képezi a ma már világszerte használt ezen rendszerű gázpótló berendezéseknek. A felfedezés lényege abban áll, hogy Schenek ventilátor segítségével egy alkalmas, általa hidrürnek nevezett, könnyű fajsúlyú szénhidrogén keverékbe levegőt fujtatott s így azt az ő mondása szerint karburizálván, éppen olyan csöveken, mint a gázt vezetni szoktuk, azt rendeltetési helyére juttatta s éppen olyan lángzókkal, mint a világítógázt, részint világításra, részint pedig Bunsen-lámpákba hevítő lángul elégette. A gázosító készülék, a melylyel magam is egy évtizednél tovább dolgoztam, rendkívül szellemes gép, a mely, tekintettel a hidrürfolyadék rendkívüli gyulékonyására, egy víz-köpenyvel van körülvéve, s melyben nagyobb gázkészlet sohasem volt egynéhány liternél, a mely azután a használat mértéke szerint foyton újból képződött. Saját több évi tapasztalataim után mondhatom, hogy ezen komplikált, de egy egyszerű selmeczi bádogos mester által készített gép minden jogos igénynek megfelelt s másfelé is szélteben használták, így tudtommal a magyaróvári gazdasági akadémián, a keszthelyi gazdasági akadémián, hol még ma is használatban van s egyik legelső készülék közel 30 évig folytonosan működött, ezenkívül a leobeni, přibrámi akadémiák, a diósgyőri, salgótarjáni, rohnici és likéri vasművek ezen gázgenerátorral rendezték be laboratóriumukat, mely később a bécsi világtárlaton haladási éremmel is ki lett tüntetve.

Szintén 1872—73-ban történt, hogy Farbaky István főiskolai tanár tanczélokra egy kis gépészeti műhelyt rendezett be s ez alkalommal felmerült annak a kérdése, hogy milyen kis mótort lehetne a munkagépek hajtására a legelőnyösebben használni s a legkevesebb költséggel beszerezni? A fenförgő viszonyok között vízre, gőzre, vagy villamosságra, mint hajtóerőre még gondolni sem lehetett s így a választás egy, az 1867-iki párisi közkiállításon díjazott és feltűnést keltett Langen Ottó-féle 2 lóerős ú. n. atmoszferikus gázgépre esett, mely úgy a beszerzési költség-, mint az egyszerű és külön embert nem igénylő kezelésénél fogva a legmegfelelőbbnek mutatkozott.

A nehézséget ismét csak a kőszéngáznak hiánya okozta és ekkor Farbaky és Schenek szötkézve, kísérletek útján tanulmány tárgyává tették, hogy mily feltételek mellett és mi módon lehet hidrürgázt használni az említett gép hajtására, mely voltaképen kőszéngázra volt eredetileg konstruálva? Eleinte bizony a dolog sehogy sem ment; a kőszéngáz könnyebb, a hidrürgáz pedig nehezebb a levegőnél, s ez a körülmény különösen a gyújtó készülék működésében okozott zavarokat. Később azonban sikerült egy oly gázfejlesztő készüléket szerkesz-

teni, mely teljesen bevált és azon alapult, hogy a gép szívás közben automaticæ termelte a minden egyes explozióhoz szükséges gázmeny-nyiséget, a gyújtókészülékbe pedig erősebb nyomás alatt szorította be a kész gázt.

Ez a berendezés is több éven át, a városi köszéngázvilágítás létesítéséig volt Selmecezen használatban és még Budapestről is sokan megnézték.

Ezzel kapcsolatban említésre méltó, hogy a most néhány év óta hirdetett »Benoid-gáz« és »Aerogén-gáz« szintén szénhidrogéngőzőket tartalmazó levegőből áll és így mondhatni, hogy a Benoid-gázhoz és az Aerogén-gázhoz hasonló gáznemű világító anyagnak, nemkülönben a benzinnel vagy gazolinnal motorikus célokra való alkalmazását Schenek kezdeményezésére a selmeczvárosi főiskolán már 35 évvel korábban ismerték és tényleg használták.

Az alkotmányos éra bekövetkeztével, tudományos intézeteink rendkívül fellendültek és a hallgatóság száma az összes intézeteken növekedvén, szükségessé vált mindenfelé, az oktatásra szánt helyiségeknek lényeges kibővítése annyival is inkább, mert a kornak nagymérvű haladása a tanintézetek iránt egyre nagyobb követelményeket támasztott. Így történt ez Selmecezen is, hol a nyolczvanas évek elején új helyiségeket létesítettek és azok a kívánalmaknak megfelelő világítása képezte megfontolás tárgyát. Ez időben Selmecz városa már világítógázzal el volt ugyan látva, de az Auer-fény még nem lévén ismeretes a rajztermeknek és egyéb helyiségeknek a folyton lobogó, úgynevezett pillangó lánggal való világítása nagyon sok panaszra adott okot s azonkívül a sok láng, különösen, ha nagyszámú hallgatóság is volt a teremben, annak levegőjét nemcsak megromította, hanem a nagy hőség miatt kellemetlenné, sőt elviselhetetlenné tette.

(Folytatjuk.)

Az Ilgner-Siemens-Schuckert-rendszerű villamos hajtóberendezés-kiegészítéssel.

(7 képpel).

(Folytatás a 837. oldalhoz.)

Az indító-átalakító gépcsoport dinamója és a munkagép mótora úgy vannak egymással kapcsolva, hogy az egyszerű sarkok egymással közvetlenül össze vannak kötve. Mindakét egyenáramú gép külső áramforrásból, az indító-átalakító-gépcsoport gerjesztőjéből kapja gerjesztését, még pedig a motor közvetlenül úgy, hogy a dinamó közbeiktatott szabályozó ellentálláson át, gerjesztése állandó. Ez utóbbi készülék, képezi a rendszer kormányzó-művét. Kiemelendő s jellegzetes, hogy a kormányzó-mű emelőjének minden egyes állásának a munkagép egy és csakis

egy sebességi állapota felel meg egyértelműleg és minden más hatástól, a terhelés nagyságától, az erő irányától, teljesen függetlenül. A kezelő tehát egy emelővel, a legtökéletesebb módon elkörmányozza a gépet. Az 5. sz. képen egy Ilgner-Siemens-Schuckert-rendszerű aknát át szállító-gépet mutatunk be.

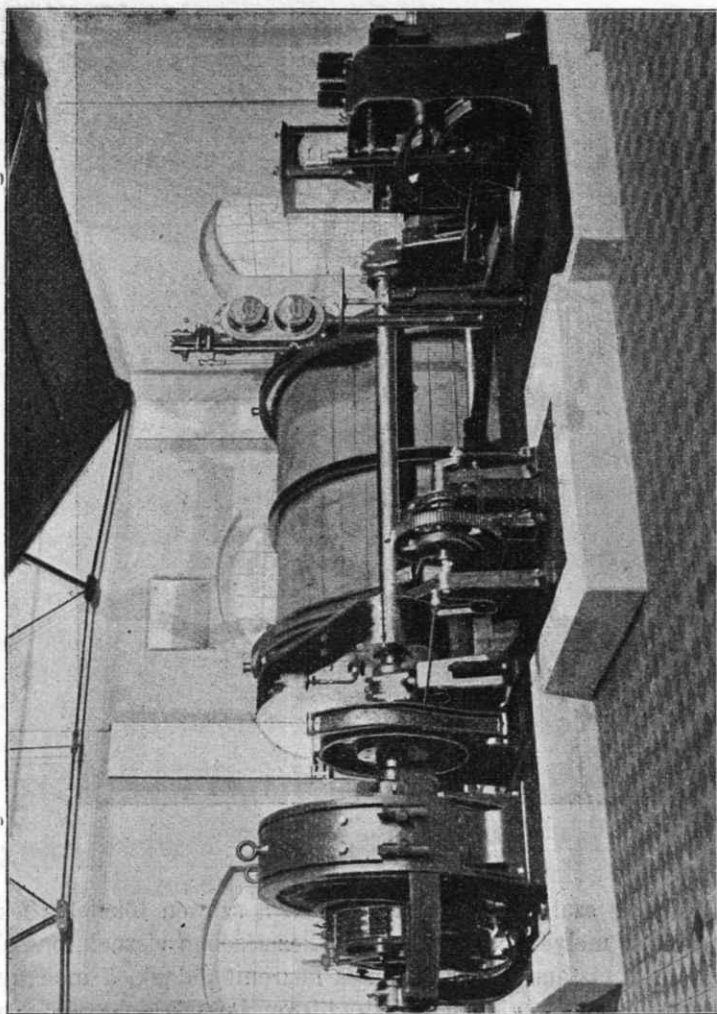
4. sz. kép. Kormányzóbak.

A tökéletes szabályozással párosulnak a szintén tökéletes fékezőberendezések, a melyek nemcsak a gép kezelésében visznek fontos szerepet, hanem a biztonság elérésében is közreműködnek, a menyinyiben az egyik fékező rendszer mint önható biztonsági fék dolgozik, a mely minden oly esetben, a mikor a feltétlen megállás lehetőségét kell biztosítani, okvetetlenül megállítja a gépet.

Ha most már annak igazolására fordítjuk figyelmünket, hogy a fennebb röviden vázolt rendszer, a közlemény elején említett három főkövetelésnek menyinyire felel meg, úgy az első követelésnek a teljesítése felől a 6. számú rajzban bemutatott diagramm győz meg, a mely-

ből azt látjuk, hogy a munkagéppel kapcsolt motor, milyen nagy arányokban hullámzó lökészerű munkát végez, a míg a cenztrálét ennek daczára alig rezézett és gyakorlatilag egyenes vonalúnak vehető fogyasztás terheli.

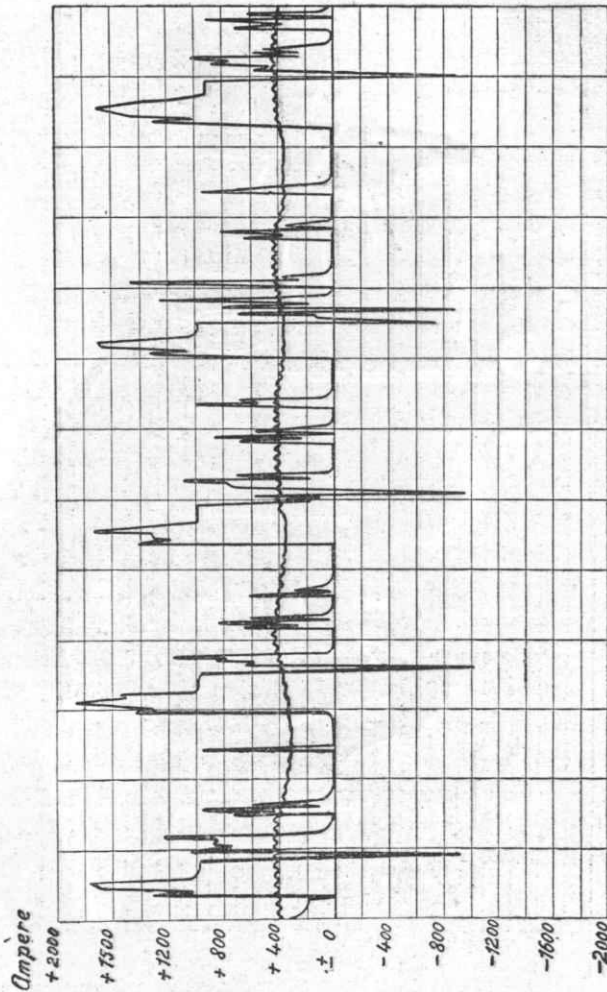
Ép így vagyunk a második követelés teljesítése dolgában. A rend-

5. sz. rajz.

szer biztonsági berendezései minden előfordulható esetre védelmet nyújtanak. Gondoskodva van arról, hogy a kezelő, a gépet másként ne kormányozhassa, mint az előre meg lett állapítva; gondoskodva van arról, hogy a kezelőnek esetleges figyelmetlensége daczára a gép bizonyos előre meghatározott ponton túl ne haladhasson, hanem ott fel-

tétlenül megálljon. Önhatólag megáll a gép esetleges veszedelmes be-
 ékelődés alkalmával valamint akkor is, ha a berendezésben valami
 baj, árammegakadás, vagy a szerkezet valamely fontos részének ron-
 gálódása, következnek be. Végül annak is meg van a lehetősége, hogy
 különösebben veszedelmes esetekben a gépész, a biztonsági fék műkö-

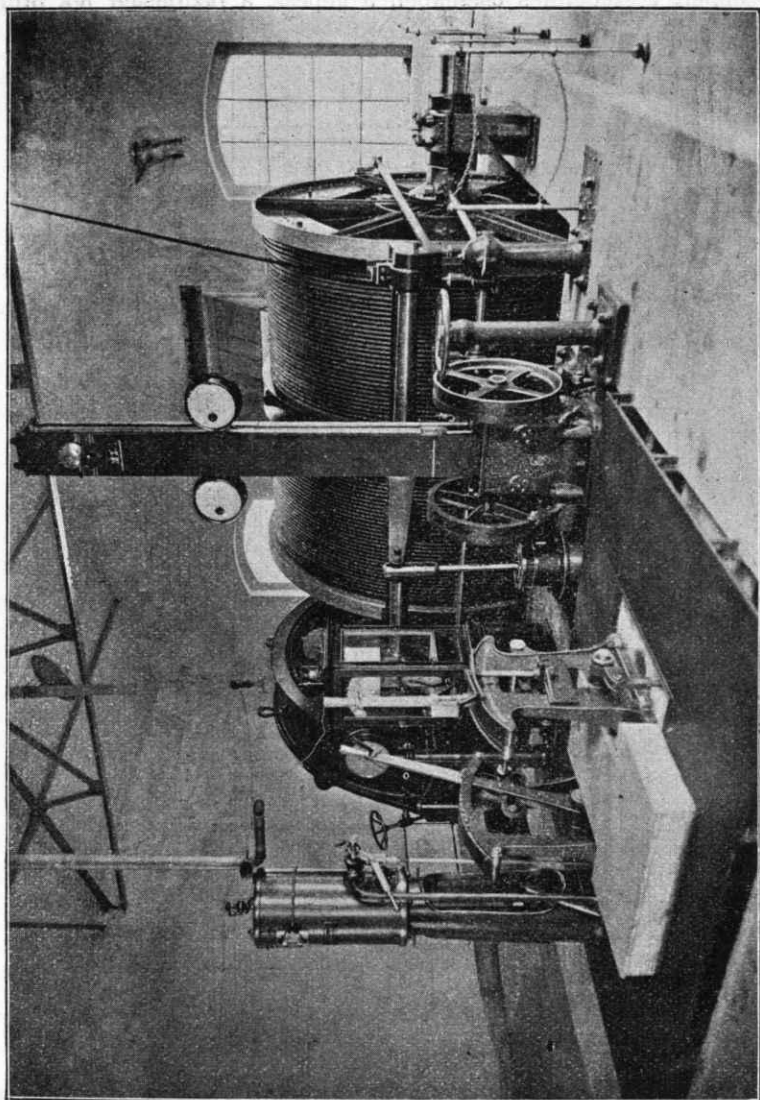

6. sz. rajz.

désbe hozatalával a gépet rögtönösen megállíthassa. A szállítógépnél
 (l. a 7. sz. képet) a központi áram kimaradása mi veszedelmet se je-
 lent, mert a lendítő-kerékben anynyi energia van felhalmozva, mely
 bőven elegendő arra, hogy a folyamatban levő járatot elvégezhesse.

A gazdaságos üzem követelését teljes mértékben kielégíti a be-
 rendezés, mert egyfelől a szabályozást úgyszólván energia-veszteség

nélkül végezi s mert az indításnál kifejtett energia, a megállításkor nagy részében megtérül. Emeli a gazdaságos üzem mértékét a gép rendkívül nyugodt és egyenletes járása is, minek következtében a gépnek alkotórészei s a kötelek alig kopnak észrevehető módon, valamint ama körülmény is,

7. sz. rajz.

hogy a megengedhető sebességek, a rendelkezésre álló időnek jóformán teljes mértékben való kihasználását lehetővé teszik. Nagyon jó oldala a berendezésnek, hogy olcsó személyzetnek az alkalmazását engedi meg. *Lts.*

(Vége).

Szemle.

Bányamívelés. | **Bányatüzek elgátolása.** Az Erin-bánya lefejtett közében tűz támadt, a melyet falazott és döngölt agyaggátak segítségével, az adott helyi viszonyoknál fogva, lezárni nem lehetett. A fekvet vastagsága 2·5 m, dölése 70° volt. A talpfolyosó, melyen az elgátolás történt, 5—6 m magas volt; a vágat fölött fejtőpászta volt telepítve. Az elzárandó keresztiszelvény terület-nagysága 14 m² volt. Miután az építő-anyagot a rendelkezésre álló kötélpályán nem lehetett elég gyorsan a helyszínére hozni, a vágatban keresztbe gerendákat vertek be, melyekre a tűz felé fordított oldalon deszkaborítást szegeztek. Az ácsolatoszlopok 1·5 m., a deszkák 15 cm távolságban voltak egymástól. A deszkaborítás fölé zsákvásznat feszítettek, a melyre léczeket szegeztek. Az egész fölé 40 mm galandbőségű dróthálót húztak, a melyre aztán jó czémenthabarcsot (3 rész homok, 1 rész czément) vakoltak: A czémenthabarcsot szódavízzel készítették. A gátat két ember építette; a munka 7 órát vett igénybe. Az ekként készült gát át nem bocsátónak bizonyult ugyan, nagyobb biztonság okáért azonban második czément-habarcsréteggel is ellátták, a melyet le is simítottak. Olcsóságán felül az ilyen gátnak még az az előnyös oldala is van, hogy a hegység nyomását, szakadás nélkül elbirja, s hogy esetleges repedéseit könnyebben fel lehet ismerni s betömékelní, mint téglákból épült gátakon. A sikerek arra vezettek, hogy utóbb a siklóútak zárait és a szellőző-gátak kereteit ugyanily módon állították helyre. — Az eredmény itt is kielégítő volt. *Bk.* (12).

Döntvények. | **A bányatelekkönyvben felvett részleteknek a rendes telekkönyvbe való átvitele.** A m. kir. igazságügyminister egy felmerült eset alkalmából a következőket jelentette ki: Minthogy azok a birtokrészletek, a melyeknek póthelyszinelés utján telekkönyvezése iránt terjesztettek elő kérelmet, eddigelé a bányatelekkönyvbe fel voltak véve és a közönséges telekkönyvbe való átvitelük csupán a miatt rendeltetett el, mert bányakülalkatrészek és így bányatelekkönyvi tárgyak lenni megszűntek; minthogy továbbá a bányatelekkönyvnek jogi természete, vezetésének módja és szabályozása, valamint az abban foglalt bejegyzések joghatálya ugyanaz, mint a rendes telekkönyveké, és az utóbbiaktól csupán a telekkönyvezés tárgya és a kerületi beosztás tekintetében különbözik: az említett részleteket épúgy kell telekkönyvezetteknek tekinteni, mint ha a közönséges vagy más, a fenti követelményeknek megfelelő telekkönyvben (pl. a vasútak és csatornák külön összpontosított telekkönyvében) volna-

nak felvéve. Ennélfogva e részleteknek póthelyszínelés vagy bármely más eljárás útján való önálló és olyan új-telekkönyvi felvétele, melynél a rájuk vonatkozólag már telekkönyvezett tulajdoni és más dologjogi állás figyelmen kívül maradna, meg nem engedhető. A jelen esetben sem póthelyszínelésnek, sem tulajdon- vagy más dologi jog bejegyzésének helye nincs. Itt csak is az egyik telekkönyvben feltüntetett jogállásnak más telekkönyvbe való változatlan átviteléről van szó, a mely eljárásra a 8,688—1892. I. M. számú rendelet megfelelően alkalmazandó. *Igazságügyi Kzl.* (7).

Vaskohászat. | **Klórkalcium, mint a fűvószeél hűtőszere, nagyvasolvasztók számára.** (Daubiné és Roy rendszere). Miután Gayley a szélszáritás előnyös oldalait megállapította, több javaslat merült fel, amely mind ezt a célt kívánja szolgálni. *Steinbart* (Pittsburg) a felületi hűtők elvének hódol; *Cattaneo* és *Schlesinger* a levegőt valamely — (minusz) 3 és — (minusz) 5 fokra lehűtött folyadék, permetezett sugarán vezetik keresztül. Daubiné és *Roy*, a levegőnek a száritására klórkalciumot használnak. A kémiailag ható száritó szernek az az előnyös oldala, hogy hűtő berendezést nem kíván, ami nagyobb nagy-vasolvasztóknál, legalább is 160000 korona befektetést követelne. Helyes alkalmazása esetén közel annyit vizet tart vissza, mint a menyit a Gayley-féle eljárás mellett kiválasztásra kerül. A szélhevítők fáradt vizeinek hasznosítása mellett, a nedves klórkalciumnak a regenerálása nagyon kevés költséget okoz. A kénsav fölött, a melyet a vízelvonás céljaira szintén hasznosítani lehetne, az az előnye, hogy könnyebben kezelhető s, hogy még a klórkalcium oldatai is higroszkopikus hatásuak. A száritás akként történik, hogy a klórkalciumot üreges pálczákból képezett rácsozaton (a pálczák, üregükben keringő vizáramlással hűtve vannak) szétteregetik, hogy így azután a fűvószelet rajta keresztül vezessék. A vízben való tartalom csökkenésének arányában, a klórkalciumnak a hatása is csökken amiért is a klórkalciummal fedett rostélyokat lefelé szélesítik, hogy így a szél, sebességének csökkenésével, az abszorpczió-szerrel hosszabb ideig érintkezésben maradjon. Az egyik kísérletező-telepen megejtett számításokból kitűnt, hogy a Roy üzem az amortizáció és fentartás költségeinek beszámításával, közel 80 fillérel olcsóbb mint a Gayley féle száritó módszer. (*Kedesdy.*) *Ig.* (11.)

Gépészet. | **A gőzkazán-táplálóvíz különleges kezelési módjáról** tesz jelentést *Reintgen*, a Zeitschrift des Vereines Deutscher Ingenieure f. é. 10. számában. A jelentés különlegesnek és sajátosnak mondja az eljárást és azt, a következőképpen ismereti. A berendezés igen egyszerű s nem más, mint valamely 60 fok

alatt lejtősen állított, hullámos alumíniumlemez, amelynek hosszúsága 120, szélessége pedig 12—15 cm. A lemez a kazánház falához van szerelve. A hozzávezető csőből a víz, hat radiálisan kifúrt lyukból ömlik a lemezre, hogy ezen, vékony rétegben lefolyva, az alúl elhelyezett gyűjtő-vályuba szivároгjon, innen pedig a tápláló szivattyúhoz vezetessék. A nap fényének a behatása alatt a táplálóvíz követ-képező alkotórészei sajátságos átalakulást szenvednek. Míg a fény hatásának ki nem tett vízből szilárd kőanyag válik ki, addig a preparált vízből a kazánban csak igen finoman elosztott állapotban levő por válik le, melyet egyszerű öblögetéssel és lesöpréssel, a kazánból könnyen el lehet távolítani. A levált kazánkőpor oly finomszemű, hogy fémtárgyak tisztogatására jól használható. A berendezés igen egyszerű s a Reintgen által leirt kiviteli nagyságban oly két lángcsöves kazánnak a táplálására elegendő tiszta vizet adott, amelynek fűtő felülete 95 m² volt. A napfény hatásának kitett víz eme sajátságos viselkedését ezideig még nem sikerült megokolni s még az eljárás feltalálója *Brandes* Ágoston mechanikus (Hannover), sem tudja kielégítő s elfogadható okát adni annak, hogy nem csupán közvetlen napsugarak, hanem még a szétszórt napfény is megteszi a kívánt hatást. Az eljárás egyszerűsége s a berendezés olcsó volta, a kísérletezést megkönnyíti és ajánlatossá teszi különösen ott, ahol a telepen, hely szűke miatt, nagyobb szabású kazánvíztisztító berendezést létesíteni nem lehet. *Br.* (12.)

Műhelygyakorlat. | **Hegesztés aczetilénnel a kazángyártásban.** *Politz* A. (Stolberg) a Zft. f. Dampfessel u. Maschinenbau f. é. 17. számában konstatálja, hogy az aczetilénnel hegesztésnek a kazángyártás közben való használása kérdésében, eltérők a nézetek. Az eddigelé nyilvánosságra jutott ítéletek szerint az aczetilénnel hegesztett varratok, az eddig használatos eljárásokkal képezett varratokat némely tekintetben és különösen a szilárdság nézőpontjából fölülműlják. *Politz* ez állítás helyességét húzófeszültségek szempontjából nem vonja kétségbe, de saját tapasztalataira támaszkodva, hajlító igénybevételek tekintetéből tagadja. Kísérletek és gyakorlati tapasztalatok kimutatták, hogy kazánpléh-szallagok, a melyek aczetilénnel és okszigénnel a leggondosabb módon voltak hegesztve, hideg állapotban, a sajtoló alatt, a legkisebb hajlítást sem bírták el törés nélkül. A törés helyén e mellett nem egyenletes szövetet, hanem lamellás rétegezethez mutatkozott. Hogy a törés helyén jelentkező ilyen keresztelvény-alakulás, a hajlító igénybevétel szempontjából nem nagyon előnyös, azt bővebben alig kell megokolni. Okait keresve e jelenségeknek, azt kell véleményezni, hogy a hegesztés munkája közben a munkás keze, s kezében az égő, nyugtalan volt és, hogy

a levegőhűzés, a mely a megmunkálás alatt állott kazánlemez-részt érte, a közvetlen munkasíkot, kedvezőtlen módon lehűtötte. *Br.* (9).

Elektrotechnika. | **A világ legkisebb dinamóelektromos gépe.** A párisi akadémiában Carpentier bemutatott egy mesterművet, a melyet Trevet műszerész készített. Ez parányi dinamógép, a mely 15 mm magas, 15 mm hosszú és 13 mm széles. Súlyja mindössze 7 g. A mágnesek tekercselése 0.05 mm vastag, selyemszigetelésű drótból készült és 600 menetből áll. Az armatúra átmérője 6.2 mm, a tengely melyre az armatúra fel van ékelve, a csapoknál mindössze 0.5 mm vastag. Az armatúra tekercselése 1.67 m hosszú és 0.05 mm vastag drót. A kollektor és a kefék apró részekből állanak, éppen úgy, mint a nagy gépeknél. A kefetartók elmozdíthatók úgy, hogy azokat a szikrától mentes helyzetbe lehet állítani. Az összes részek csavarokkal vannak egymáshoz erősítve, tehát forrasztás nincs a gépen. Carpentier a gépet bemutatásakor, mint motort járatta; üres járás alkalmával a fordulatok száma fölötte nagy s ilyenkor olyan zümmögő hangot ad, mint a repülő rovarok. A gép kis zsebakkumulátorral táplálva 0.2 ampèret fogyasztott, mikor feszültségét 3.5 voltoknak mérték. *Róka K. Term. Tud. Közl.* (14).

Közgazdaság.

Közgazdasági hírek. | **Az A. E. G. és a Siemens-Schuckert-művek nem fuzionálnak.**

Már-már úgy volt, hogy Németország két leghatalmasabb villamossági vállalata, az Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft, röviden az A. E. G. és a Siemens-Schuckert-művek részvénytársaság fuzionálnak. A tárgyalások sokáig folytak, míg végre most eredménytelenül végződtek. Szak körök véleménye szerint az ellentétek csak nagynehezen hidalhatók át. *Est.* (85). — **A Gebrüder Böhler et Co német acélgégyár,** amelynek Magyarországon is volt fióktelepe, alaptőkéjét legközelebb egy milliárd márkával fogja felemelni. *Pn.* (173).

Új vállalatok. | **Merkur, acéöntöde és szerszámgyár részvénytársaság** cég alatt *Erzsébetfalva*-n új vállalat alakult. A részvénytársaság az 1910. évi április hó 24. napján tartott alakuló közgyűlés által elfogadott és az alakuló közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján az igazgatóság által kiigazított alapszabályok szerint keletkezett. Székhelye: Erzsébetfalva. A vállalat tárgya: a Gedeon Demeter-féle acéöntési szabadalom kihasználása és pedig a 35.514. számú szabadalmi végzéssel engedélyezett osztrák és 216.189. és 28.947/Vl. 31. számú szabadalmi végzéssel engedélyezett német sza-

	<u>28-án</u>	<u>29-én</u>	<u>30-án</u>	<u>1-én</u>	<u>2-án</u>	<u>3-án</u>
Felsőmagyarországi bánya- és kohómű részvény	570—	570—	570—	570—	570—	570—
Köszénbánya és téglagyár (Drasche) részvény	635—	633—	633—	625—	624—	630—
Magyar asphalt r.-t. részvény	215—	214—	214—	213—	213—	217—
Salgótarjáni köszénbánya r.-t. részvény	639—	639—	639—	640—	642—	643—
Salgótarjáni köszénbánya r.-t. új részvény (1909. kib.)	625—	625—	625—	625—	625—	625—
Nadrági vasipar társ. részvény.	470—	440—	440—	440—	440—	440—
Rimamurány—salgótarjáni vasmű r.-t. részvény	689 50	694—	693—	691 50	692 50	692 50
Schlick-féle vasöntöde és gépgyár r.-t. részvény	499—	499—	499—	497—	496—	496—
Klotild első magyar vegyi ipar r.-t. részvény	269—	269—	269—	269—	269—	269—

FÉMPIACZ. Fémárak. Fémek. A londoni fémtőzsdén az irányzat a héten hirtelen szilárdra változott annak a hírére, hogy a nagyobb amerikai rézkohók üzeimek redukcióját határozták el. A hét elején az árak még némileg hanyatlottak, de a hét közepe óta folytonosan emelkednek. Londonban július 29-én jegyezték: *Réz*, standard, prompra 55, három hónapra 55⁵/₈, *ón* prompra 149, három hónapra 150, *horgany* 22⁵/₈. *Ólom* 12⁵/₈. — Budapesten, július 29-én az árak: *Réz*, elsőrendű hutaárú 147, *ón* (Banka vagy Biliton) tömbökben 378, rudakban 382, forrasz-*ón* 50×50 mm. 198, *horgany*, elsőrendű hutaárú 62¹/₂. közönséges 54¹/₂, horganylemez 73, *ólom* 41, *aluminium* 185, *antimon* 66 K, 100 kg.-kint. *Mk.* (31). — Más forrás szerint a fémárak július 31-én a következők voltak: Finom vörösréz 151 korona. Ócska tűzszekrény-réz 142 korona. Bárányón 98 százalékos 361 korona. Bárányón 99 százalékos 368 korona. *Horgany* Hohenlohe 663 korona. *Horgany* J. H. jelű 56¹/₂ korona. *Horgany* W. H. jelű 53¹/₂ korona. *Ólom* selmezbányai vagy nagybányai 41¹/₂ korona. *Ólom* kereskedelmi minőség 39¹/₂ korona. *Antimon* regulus 66 korona. Az árak 100 kilogrammonként helyt budapesti raktárról készpénzfizetés mellett 2 százalékos skontóval értendőnek *Bp.* (181). — **A réztermelés redukciója.** Párisból jól informált helyről közlik, hogy a réztermelés korlátozása ügyében a réztermelők közt folyt tárgyalások a redukció elhatározásával értek véget. A javaslatot az amerikai réztermelők tették és ahhoz a világ összes jelentékenyebb réztermelői hozzájárultak. — **A platina** ára jelenleg a holt idény daczára olyan magas, a milyen még soha sem volt. Ennek oka az, hogy főleg amerikai számlára nagyon sok platinát vásárolnak iridiumgyártási czélokra. A Comp. ind. du Platine, a legnagyobb termelők egyike, 1908-ban 3400 frankkal jegyezte az árat, 1909. elején már 3800, múlt nyáron 4000, majd 4250 és 4500 frank volt az ár, 1909. novemberében már 4850 frank volt az ár, jelenleg pedig 5250 frankot kérnek ennek a fémnek kilogrammjáért. — **Aluminium** iránt az érdeklődés az utóbbi időben megcsappant és a csekélyebb kereslet arra készítette a második kezét, hogy árait némileg mérsékelje, a kohók azonban nem hajlandók áraikból engedni. Németországban az aluminium ára 145 márká. Londonban a jegyzés a múlt héten 73—75 shill. között ingadozott *Mk.* (31). — **VASPIACZ. Az amerikai vaspiacsról.** Az Iron Age szaklap írja: A múlt héten csak aránylag jelentéktelen változások

történtek a nyersvas árfolyamában. A jelenlegi vásárlók a fogyasztók köréből kerülnek ki, a kik szükségleteik kielégítését készleteik teljes elfogyasztásáig halasztották. A kész gyártmányok piaczn a kész építőanyag iránti kereslet dominált. A hét legjelentékenyebb kötése 4600 tonna hídépítési anyag eladása volt. Bádogtermékekben igen jó üzlet indul Aczéltömbökből még mindig igen jelentékeny a fogyasztás. Lemezek és bádogok ugyancsak kisebb tételekben adattak el, de megbízások érkeznek az ország minden részéből. Kovácsolt vascsővekben meglehetősen kielégítő az üzlet. Ezzel szemben sínekben az üzlet renyhe és élettelen. Kötés jött létre, mely szerint 400.000 tonna koksz $2\frac{1}{2}$ év alatt szukezesszive szállítandó. *Us.* (179). — **Nyersvas.** Glasgowban a múlt hét elején az üzlet nyugodtan indult, de a North-eastern railway co.-nál hirtelen kitört sztrájk folytán azonban némileg megélénkült. Minthogy a forgalom ennek következtében megakadt és egész Yorkshirében a szállítások szünetelnek, a nagyolvasztók nem tudván magukat kokszszal ellátni, többen kénytelenek voltak üzemeiket bezsűntetni. A sztrájk a hét vége felé azonban megszűnt és a héten a forgalom már rendesen lesz lebonyolítható. A készárúüzlet valamelyest javult. Middlesboroughban nincs üzlet és az árjegyzések csak névlegesek. *Mk.* (31). — **SZÉNPIACZ. A sziléziai szénkonvenczió lejárata.** Kattowitzból tudatják, hogy a felső-sziléziai szénkonvenczió az idén szeptemberben lejár. Most tárgyalnak arról, hogy tíz évre újra meghosszabbítsák a konvencziót. A tárgyalást megnehezíti két kartelen kívül álló, a Pless- és a Charlotte-féle bánya követelése. A helyzet változatlanul lanya. Königin Louise bányánál a múlt héten 1300 tonnát kellett a rakodóhelyekre dönteni megrendelés hiányában. A bányák azért most is teljes erővel termelnek, hogy nagy termelő-számot kapjanak az új szerződés alkalmával. Ostrauban a szénüzlet menetele nagyon élénk és a termelt mennyiség azonnal való elhelyezést talált. A kokszban és kovácsszénben némi javulás észlelhető. *Bp.* (177). — **PETRÓLEUMPIACZ. A nyers petróleum áremelkedése.** Drohobiczból írják, hogy spekulatív vásárlások következtében a nyers petróleum ára jelentékenyen emelkedett. Az utolsó jegyzés 325 K. *Mk.* (31). — **Petróleumárak.** Budapest, július 30. (Hesz Izidor és társa). Jegyzések: Standard petróleum 29 korona, 2 keresztes petróleum 29 korona, 3 keresztes petróleum 30 korona, 1 keresztes petróleum 32 korona. Amerikai császárolaj ottani finomítás 62 K. Belföldi császárolaj 42 K. Az árak 100 kilogramonként készpénzfizetés mellett, 20 százalék göngyűlylyal, a budapesti vasuti állomáshoz szállítva értendők. Carbolineum I. 15 korona. Carbolineum II. 13 korona. Bacu gépolaj (orosz) 48 korona. Oliva gépolaj I. 96 korona. Oliva gépolaj II. 80 korona. Sűrített gépkenőcs I. 68 korona. Sűrített gépkenőcs II. 54 korona. Benzin közönséges 41 korona. Ligroin 80 korona. *Bp.* (181).

Hírek.

Személyi hírek.

KINEVEZÉSEK. Az Egeresehi kőszénbánya R.-T. **Roszprím János**, a pécsi k. szénbányaiskola végzett növendékét aknásszá nevezte ki. *1169. R.* — A m. kir. pénzügyminister a bá-

nyászat körébe tartozó kezelési ágazatoknál alkalmazott műszaki tisztviselők létszámában **Tavi Károly** főmérnököt bányatanácsossá, **Melis István** és **Körös Rezső** mérnököket főmérnökökké és **Honek Ignác** és **Andrea János** segédmérnököket mérnökökké nevezte ki. *Bp. Kzl.* (173.) — **LAKÁSVÁLTOZÁS.** **Wilkosz János** aknász lakását Krzeszovicze-ről, Patakaljára helyezte át. *Mz.* (15.)

Bányászegyesületek. | A Magyar Bányász- és Kohász-

Altisztek Országos Egyesületének Iglóvidéki Osztálya július 3-án Rosztokon gyűlést tartott *Mega* Samu elnöklete alatt. A gyűlés főtárgyát a társaspénztárak reformálására vonatkozó javaslat képezte, melynek az a célja, hogy egységes társaspénztár létesítésének útjait egyengesse. Nem helyesli az osztály, hogy a kincstári bányász- és kohász-altisztek a javaslattal nem azonosítják magukat. *1306. J.* — **A Magyar-Bányász- és Kohász-Altisztek Országos Egyesületének Mizserfai osztálya** július hó 24-én tartott ülésén a nagyszámban megjelent tagok, az eltávozott *Vojtek* János elnök helyét *Liska* György megválasztása útján töltötték be. Megszerkesztették és egész terjedelmében elfogadták a magánaltisztek nyugdíjegyületének szervezése ügyében a társulati altisztek tömörülésére irányuló és az ez évi közgyűlés elé terjesztendő javaslatot. Az osztályt a közgyűlésen *Kossik* István osztálytitkár fogja képviselni. *1237. K.* — **A fúrótechnikusok és fúrótechnikusok XXIV-ik nemzetközi vándorgyűlésének és a fúrótechnikusok egyesülete XVI. rendes közgyűlésének** előzetes programját az elnökség a következőleg állapította meg: A vándorgyűlést és a közgyűlést Brüsszelben (Belgium), f. é. szeptember 15. és 18. napjai között fogják megtartani. Szeptember 15-én (csütörtök) este 7 $\frac{1}{2}$ órakor ismerkedési estély; jelvények és részvételi jegyek kiosztása. Szeptember 16-án (péntek) a vándorgyűlés megnyitása, előadások, a kiállítás megtekintése, díszebéd; szeptember 17-én (szombat) a fúrótechnikusok egyesülete közgyűlésének megnyitása, titkár és pénztáros jelentése, választások, előadások, a kiállítás megtekintése, díszelőadás; szeptember 18-án (vasárnap) utazás Antwerpenbe, a város nevezetességeinek megtekintése, a gyűlések ünnepélyes berekesztése. Részvételi jegy ára 20 márka urak és 10 márka hölgyek részére. A végleges programot legközelebb publikálják. Előadások bejelentési helye: Elnöklő igazgató, Koepe Arnold, Erkelenz, Rajnavidék. *Lts.*

Bányahatósági ügyek. | Az Abrudbányai magyar kir.

bányabiztosság a »Budapesti Közlöny« 1910. évi 168. számában a következő „*Hirdetés*“-t teszi közzé: 16761. 1018/1910. Alulírott kir. bányabiztosság a Sztanizsa községben bányászkodó »Szent János din vale« czégű bányatársulat igazgatójának, Zsellér Avram sztanizsai lakosnak folyó évi július hó 18-án 1018. sz. alatt ígatott kérelmére az ált. bányatörvény 149. § a alapján jelen hirdetéssel *rendkívüli társgyűlést* hív össze. Ezen társgyűlés Abrudbányán, a kir. bányabiztosság hivatalos helyiségében 1910. évi augusztus hó 22-én délelőtt 10 órakor kezdődően fog megtartani, melyre a bányabiztosság a társulat részvényeseit s azok esetleges jogutódjait oly értesítéssel hívja meg, hogy a társgyűlésen ki-ki csak személyesen vagy törvényes meghatalmazottja útján élhet az ált. bányatörvény 153. §-a értelmében a szavazás jogával. Megjelent résztársak által hozott hatá-

rozatok kihatnak a távolmaradottak jogaira is. A társgyűlés tárgyai: 1. Igazgató-választás. 2. A bányaművelés módjának meghatározása. 3. Indítványok. Kelt Abrudbányán, 1910. évi július hó 19-én. A kir. bányabiztosság. *Bp. Kzl.* (168.)

Társadalmi hírek.

A nagyági bányatisztek és altisztek folyó 1910. évi augusztus hó 6-án a volt bányaiskola nagytermében műkedvelői előadás és hangversenyvel egybekötött zártkörű táncvizsgalmat rendeztek. Belépő díj tetszés szerinti. Kezdeté este 7 órakor. Kitűnő zenéről gondoskodva volt. A táncvizsgalom tiszta jövedelmét a róm. kath. egyház pénztára javára fordítják. Műsor: I. Valami hibája van. Vigjáték I felvonásban. Előadják: Sziklay Marici. Czeller Klótild. dr. Sziklay Dezső, Tamás Jenő. II. Emléklap, keringő; Cserebogár, népdal; Amerikai őrző, induló. Előadja az altiszti zenekar. III. Magyar népdalok, éneklé Tamás Jenő, zongorán kíséri Nagy Rózsika. Táncz. *Hv.* (31.) — **HÁZASSÁG.** Kunszt János zólyombrézói magy. kir. vasgyári főmérnök leányát, Kunszt Mariskát, augusztus hó 14-én vezeti oltárhoz Becht József eperjesi tanítóképző-intézet tanár. *Zv.* (31.) — **HALÁLOZÁS.** Ifj. Erényi Görgy, a Lángféle gépgyár főkönyvelője, július hó 28-án harmincz éves korában meghalt Budapesten. *Bp.* (181.) — **Ascher H. Ferencz**et, a »Montan Zeitung« szerkesztőjét és kiadóját súlyos csapás érte; édes anyját vesztette. Ascher Anna, ki bányatisztviselő özvegye volt, július 20-án 78 éves korában elhunyt. *Mz.* (15.)

Hírek a külföldről.

Brit-Kolumbiában nincsen arany. Némrégiben az egész világot bejárta a szenzációs híradás, hogy Amerikában Brit-Kolumbiában új aranymezőket találtak. A hír híhetetlen dolgokat beszélt az új aranyvidék mesés gazdagságáról. Kepzelhető, hogy ezekre a híresztelésekre a kalandoroknak és szerencsevadászoknak mekkora tömege rohant az új ígérlet földre. Most aztán egyszerre az a hivatalos jelentés érkezik Brit-Kolumbiából, hogy az új aranymezők fölfedezése mese. A mit a kísérleti kutatások találtak, az csak szegényes, nagyon gyér aranytartalmu pirit. Ezzel a hírrel egyszerre százezrek aranyláza hűl le és százezrek aranyálma válik semmivé. *Us.* (181.) — **A román petróleum-tröszt** ügye, amelyről már megemlékeztünk, még mindig élénken foglalkoztatja a közvéleményt nemcsak Romániában, hanem a külföldön is. A román petróleum-iparban eddig jobbra német tőke volt érdekelve. Érdekelve vannak a Deutsche Bank, a Schaffhausensche Bankverein, a Disconto-Gesellschaft, az S. Bleichröder cég, a Berliner Handelsgesellschaft, a Darmstädter Bank, a Nationalbank für Deutschland és a Dresdner Bank, összesen mintegy 140 millió frank tőkével. Ezeknek az érdekkörébe tartoznak a Steaua Romana (60 millió frank alaptőke), az Astra Romana (29,100.000 frank), a Concordia (25 millió), a Credit Petrolifer (6 millió), a Vega (5 millió) és több kisebb vállalat. Az amerikai érdekltség képviselője a román petróleum-iparban a Standard Oil Company, amelyé a 12¹/₂ millió frank alaptőkével rendelkező Romana-Americana. Holland tőke fekszik a Regatul Romanban és az Auroraban, amelynek részvényeiből meglehetősen menynyiség a Steaua tárczájában van. A tröszt, amelyben a Németalföldi királyi petróleum-társaság és a Konszolidált holland petróleum-társaság, angol részről pedig a Sheil-csoport részes, tudvalevőleg a Steaua és Astra részvényeinek többségét szerezte meg és ezzel olyan túlsúlyhoz jutott a román petróleumiparban, amely közel jár a monopóliumhoz. A két legnagyobb német finomító, a Deutsche Petroleum A.-G. és az

Allgemeine Petroleum A.-G. bankárjaik révén érdekközösségben vannak a legnagyobb román vállalatokkal és azokkal az özszekeöltötést kétségkívül tovább is fõnn fogják tartani. Ma még azonban nem lehet tudni, hogy a román részvények többségének átadása, illetõleg átvétele folytán hogyan fog az egyes társaságok egymáshoz való viszonya alakulni. *Mk.* (31). — **Geológusok a Spitzbergákban.** Tromsõbõl jelentik, hogy az Erlus nevû svéd gõzös, melyet a stockholmi geológiai kongresszus 100 résztvevõje a Spitzbergákba irányuló ekspedíció céljaira használt fel július 29-én este Narvikba érkezett és 30-án reggel a Spitzbergákba indult. Az ekspedíció résztvevõit augusztus 17-ére várják vissza. *Us.* (181).

Balesetek. | *A beocsini cémentgyárban* július 30-án **kazán-robbanás** történt, a melynek több halottja van. A kazánházban egyik kazán felrobbant és a mellette dolgozó munkásokat maga alá temette. Több munkás állapota reménytelen és soknak sérülése súlyos. A sebesültek száma nincsen még megállapítva. *Est.* (92). — Ötösbányán, Kinik József, vereshegyi illetõségû bányamunkás, múlt hó 29-én **közetomlás** következtében elszerencsétlenedett. *Szh.* (93). — Almasel községben, a Magyar Rézmûvek Részvénytársaság bányájában Rád Péter vájár július hó 21-én, **kas-zuhanás** következtében súlyosan megsérült, feje a kas és az akna falazata közé kerülvén. A sérültet ugyan még élve kimentették veszedelmes helyzetébõl, sérülései azonban oly súlyosak voltak, hogy egy napi szenvedés után, meghalt. Rád 27 éves volt. *Vh.* (31).

Szakoktatás. | **A rozsnyói bányaaltiszt-képzõ 1909-1910. évi mûködésérõl** lapunk f. évi 41. számában hozott jelentésünknek a tanulók elõmenetelérõl beszámoló szakaszát *Lajos Gyõzõ* b. isk. igazgató szaktanár szíves felvilágosítása nyomán anynyiban kell rektifikálnunk, hogy a lezárt elõkészítõ tanfolyam eredményeirõl közölt adatok a tanulók elõképzettségére vonatkoztak, míg a vizsgaeredmények: 5 jeles, 6 jó és 3 elégséges, voltak. *1376. L.*

Irodalom.

Lapszemle. | Az «*Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hütewesen*» 1910. évi július hó 30-án megjelent 30-ik számának tartalma a következõ: A Rzeszofary-ban, a kincslár által végzett mélyfúrásnak eredményei és összefüggésük a Wieliczktól délnek fekvõ zártkutatósi területnek bányageológiai felvételével, *Krausz* M. mérnök dr.-tól; Dr. W. Petraschek »Több gyámántal-fúrás« címû cikkéhez; Magyarország bányászata és kohászata 1908. évben; Osztrák szabadalmak; Szén- (brikett- és koks-) termelés 1910. év június hónapban; Irodalom; Jegyzetek; Hivatalos; Londoni fémárak 1910. évi július hó 22-én. — *Lts.*

Raktárosi vagy más ehhez hasonló **állást** keresünk bányánál vagyárnál, vagy géptelepnél azonnali belépésre kereskedői pályán tizenégy év óta működő egyén számára, ki a magyar, német és román nyelvet tökéletesen bírja. Szives megkereséseket, 20 filléres póstajegy ellenébe „1120. S.” jelige alatt továbbít a szerkesztőség. 3-3

Horvátországi, több hónapra terjedő **szénfúrási és feltárási munkálatok közvetlen felügyelése céljából** keresünk azonnal való belépésre egy teljesen megbízható **aknászt**, aki ily munkálatok körül, már gyakorlati tapasztalattal bír. Nőtlen, illetőleg olyan, ki családja nélkül menne le, előnyben részesül. Egy szláv nyelvnek a tudása megkívánatik. *Megfelelő* szolgálat esetén az illető, a megnyitandó bányánál *állandó szolgálatot kaphat*. Bizonyítványmásolatokkal, esetleg ajánló levelekkel felszerelt folyamodványok, az igények megjelölésével »1187. G.« jelige alatt, 35 filléres levéljegy csatolásával a *szerkesztőséghez intézendők*. Kérvények azonnal továbbítva lesznek. 2-4

Stein Sándor

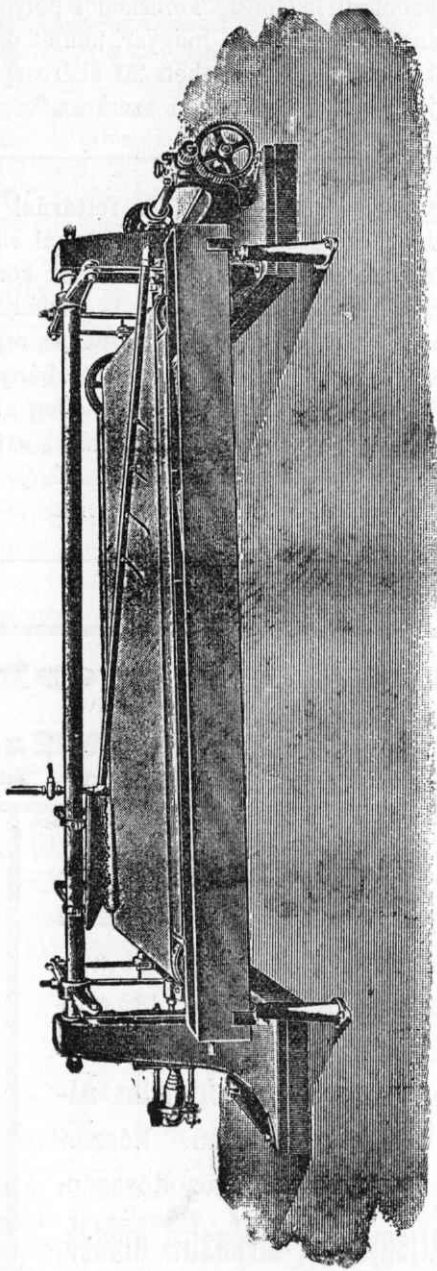
műszaki szijgyártó műhely.

BUDAPEST, VIII., Köztemető-ut 12 a.

☛ Ő Felsége a szerb király udvari szállítója. ☛

Ajánlja t. cz. bányatulajdonosoknak saját készítményü bányabőr felszereléseket u. m. mindennemü **mentő-öveket** zárcapocscsal előírásosan készítve. **Mászó-öveket**, **biztonsági övek**, **bánya bőrruhák** eredeti Cromm-bőrből, **füst álcok**at többféle mintákban. **Lószer**számokat és mindennemü tűzoltóságédeszközöket. **Árjegyzéket kívánatra küldök.**

Kachelmann Károly és fia gépgyára Vihnye.

Villamos és gőzhajtású szállítógépek	Dugattyús és centrifugal bányaszivattyúk
Érczelőkészítők	Szabadalmazott
Zúzoberendezések	Barisch-féle körlököszerék
Szabadalmazott	Aknatornyok
Humboldt-féle rázószerek	Aknaberendezések
	Legújabb szerkezetű aprítógépek, osztályozó sziták, mosó-dobok, ülepítő-gépek.

ROHONCZY J.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 17. SZÁM.

*Birtokok parcellázását saját költségeimmel
fedezem, úgyszintén azok elcserélését esetleg eladá-
sát csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen
eszközölöm. Aki házát, birtokát eladni vagy
:: elcserélni óhajtja, forduljon hozzám. ::*

*Minden tudakozódásra irodám készséggel
díjtanul megadja a kellő felvilágosítást.*

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától feljebb,
:: **10 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL.** ::

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán
kitüntetett fogak rágásra kitűnően használhatók, könnyen meg-
szokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot,
ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat
teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli
:: speciális készítője ::

SCHATZ JENŐ

TEKHNIKAI FONÖK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 60., I. 4. szám.

Fogorvosi intézet = Rendelés egész napon át este 8 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére.

Fogtömések a legmondosabb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtétek. Régi rozsz fog-
:: sorok átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Mérsékelt árak. ::

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Angló-American

finom angol úri szabóterem

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám 1. em.

A lelegeánsabb és legfinomabb úri öltönyöknek és felöltöknek egyedül az Angló-American cég a speciális készítője, kizárólag angol kelméből.

== Készpénz, valamint amerikai hitelrendszer. ==

Közigazgatási ügyekben

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz diszpenzáció (kihirdetés aluli felmentés) kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparendély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítésadással szolgál. Úgyszintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik.

FELLNER ÁRMIN közigazgatási és okmánybeszerzési irodája
Budapest, VI., Szondy-utca 79. sz.

Alapított 1888. évben

Alapított 1888. évben

REFORM

tudakozó- és inkaszszó-intézet

tulajdonos:

Székely Sándor

Budapest, VI. kerület, Ándrássy-út 66. szám.

Kereskedelmi és magán információk legmegbízhatóbban beszerezhetők jutányos díjak mellett.

Külön inkaszszó osztály

! Villamos zseblámpa !

Mindenkor használatra készen. Gyenge nyomás az
:: ujjal és élénk villamos fény árad szét. ::

Teljesen veszélytelen!

Könnyen és kényelmesen hordható a zsebben és évekig használható.
A villamos battéria, ha már felhasznált, újjal helyettesíthető.

== Ára teljes felszereléssel 3 korona. ==

Nagyító lencsével 4 K.

Battéria 1 K.

Szétküldés utánvétellel.

Neumann József

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16. szám.

Beretváld önmagadat

az amerikai biztonsági beretva-készülékkel.

Ez a világon a legkellemebb használatu és a legjutányosabb készülék! A gyakorlatlan kéz is leveszi kifogástalanul a legkeményebb szakált gyorsan, simán. Még sötétben is biztosan és veszélytelenül beretválkozhatunk. Egyedüli védelem az undorító ragályok, mint például a szakálsömör ellen. A készülék használatra készen, legfinomabban ezüstözve, portómentesen csak 5 korona 20 fillérbe kerül s a pénz beüldése ellenében, vagy utánvétellel mellett rendelhető:

D. E. Scheffer

Budapest, VII. ker., Baross-tér 13. sz.

A készüléket csak egyszer kell megvenni,
készültsége kifünő és egy emberéleten
át kitart. 1907-ben 50.000 darab kelt el.

Igen sok elismerő levél.

A hirdetésre való reflektálásor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

FUCHS SÁNDOR

épület- és mülakatos-mester
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 8.

Elvállal mindennemű lakatos- és mechanikai munkákat, úgy mint: épület vasalását, rolót, napellenzőket és diszráczokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villanyszereléseket. Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

Pénzkölcsön!!

Vidéki szilárdan épített bérházakra: 10–50 évi törlesztésre 5%-os kamatozás mellett, a becsérték 55%-át. **Földbirtokokra:** 10–60 évi törlesztésre 4%-os kamatozás mellett, a becsérték 70%-át. **Drága kölcsönöket konvertálunk.** Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív. **Tisztviselőkölcson:** 10–30 évi törlesztésre 6%-os kamatozás mellett. **Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt.**
Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8%-os kamatozás mellett.

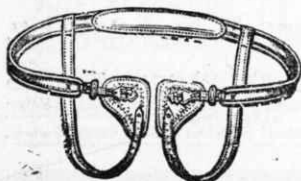
Orsz. Hitel- és Kölcsönszerző-Vállalat Igazgatósága

VI. kerület, Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101–28.

Alapítattott: 1898. évben.

Felvilágosítás díjmentes. = Válaszbélyeg.

PAULOVITS JÁNOS

Cs. és k. sz. orvosi kötszerész.
Patent sérvkötő, haskötő köldök-
kötő. :: ::

Budapest, VII., Akácza-u. 24. szám, földsz.

Erős bányasérvkötők, érszorítók, haskötők, vesetartók, műlábak, műkezek, támgépek, érharisnyák, egyenestartók, valamint mindenféle orthopédiai kötszerek lejutányosabb árban.

Árjegyzés ingyen és bérmentve. — Minden saját készítménye.

A hirdetésekre való reflektálásakor kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szab. ablak-
szellőztető-készülék és önműködő
:: zajnélküli ajtócsukó-készítő ::

BUDAPEST

VIII., József-utca 14. sz.

Szabadalmi sz. 16794.

Költségvetések ingyen

Mérték-vétel végett szives-
kedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes	25- K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz.	13- K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	9- K
Klozetablak	7-60 K

3500 darab már használatban van.

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó,
Keresk. ministerium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovika, Kispesti áll. elemi iskolákban s
több kórház és iskolában és vidéken is kftűnőnek bizonyultak.

„TITANIT“

Ceipek módszerű magyar biztonsági robbantó anyag r.-t.

Kitűnő magyar gyártmány. Ütés- nyomás- hő és fagy iránt teljesen érzéketlen. Bárhová szállítható és bárhol raktározható. Kezelése egyszerű és veszélytelen. Robbantó erejére nézve az összes eddigi robbanó anyagokkal versenyez.

Ára mérsékelt.

Kísérletek a gyár költségén végeztetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál
központi iroda és eladási hivatal

Budapest, V., Mérleg-utca 3.

Telefon: 45—31.

Távirati cím: Ceiptitanit.

8—26

Műszaki és egyéb nyomtatványok.

(Az árak 100 ívenként értendők.)

I. Építési nyomtatványok.

Rsz. 103.	Előméret	K	3 [—]
» 94.	Költségvetés (építési) belív	„	3 [—]
» 95.	„ „ „ „ külvív	„	3 [—]
» 199.	D) Munkabérek és anyagárak jegyzéke külvív	„	3 [—]
» 200.	Ugyanaz belív	„	3 [—]
» 201.	E) Árelemzés (építési) belív	„	3 [—]
» 202.	„ „ „ „ külvív	„	3 [—]
» 203.	Építési gazdálkodási kimutatás Némethy, Építési tanácsadó, 2 kötetb. K	20 [—]	
	Sobó, Középipítészet, 2 kötetben	„	32 [—]

II. Bányamérési nyomtatványok.

» 102.	A bányamérés tökéletes jegyzéke	K	3 [—]
» 174.	Háromszögoldalok számítása, 2 db egy íven	„	5 [—]
» 175.	Kompasszmérés jegyzőkönyve	„	3 [—]
» 176.	Szintezés jegyzőkönyve	„	3 [—]
» 179.	Szögmérés a sorozati mérésmód szerint, 2 db egy íven	„	5 [—]
» 188.	Egyszerű szögmérés	„	5 [—]

III. Egyéb nyomtatványok.

» 178.	Bérczédula bányamunkások részére, 4 db egy íven	„	2 [—]
» 197.	Fizetési nyugta állami tisztviselők részére, 2 db egy íven	„	3 [—]

Mint oly töltőtollat, mely aránylag nem nagy ára mellett mégis minden igényt kielégít, igen ajánlhatjuk a

„Red Dwarf” töltőtollat.

Egyet se adtak vissza — tehát jó! Ára 7 korona.

: : : Külön és tartós könyvkötészeti munkák hivatalok részére. : : :

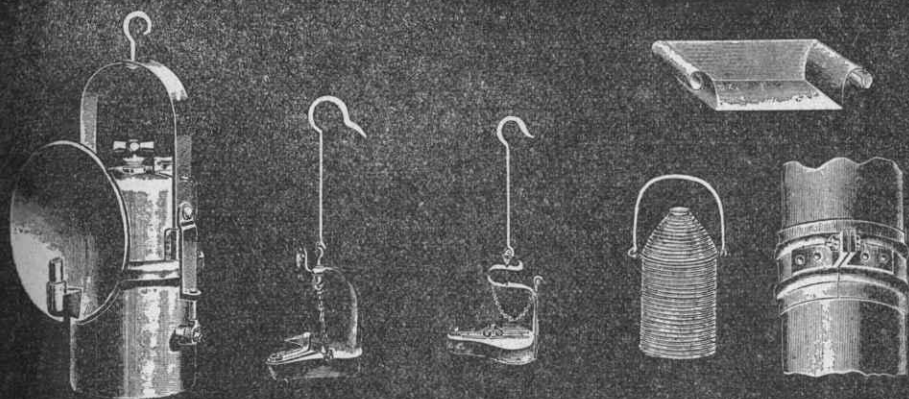
Richter-, Riefler-, Gisy- és Kern-féle rajzeszközök eredeti gyári áron.

Minden nyelvű szakkönyvek beszerzése ered. bolti áron.

Joerges Ágost özv. és fia

könyv- és papírkereskedése, I. önyvkiadóhivatala és könyvnyomdája

Seimeczbányán.

BARTOS ZOLTÁN

BÁNYAFELSZERELÉSEK GYÁRA

BUDAPEST, VI. ARADI-U. 60 SZ.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA.

Rendelések *Bartos Zoltán* Budapest, VII., Gizella-út 53. alá czimzendők.

Bányaüzemvezetői vagy **főaknási állást** keresünk tizenkét évi gyakorlattal bíró selmeczbányai bányaiskolát végzett harminckét éves és női egyén számára, ki úgy ércz- mint szénbányászatban, mélyfűrésznél és kutatásoknál teljes jártasságot szerzett. Igényei: lakás, fűtés és világításon kívül legalább 200—240 K havonként. Az állást rövid időn belül elfoglalhatja. Ajánlatokat „1064. R.” jelige alatt szívesen továbbít a szerkesztőség.

3—4

A »Jószerecsét« második és harmadik évfolyamához vászonkötésű bekötési táblákat szállít *Grohmann Gyula* könyvkötészete Selmeczbányán. Beküldött évfolyamokat, kötetenként (egy évfolyam két kötetben) bekötve 3 K 20 f árban. Egy-egy kötet egységára 1 K 60 f.

3—x.

Első-rangú magyar **bányászati szakkönyvtár** eladó. Közelebbi felvilágosítással, könyvtár czimjegyzékével és árajánlattal, komoly érdeklődőknek, szívesen szolgál a szerkesztőség 10 filléres levélportó ellenében.

3—4

Pályázat.

2826. 1198/1910. A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola bányaműveléstani tanszékénél betöltendő *adjunktusi állásra* ezennel nyilvános pályázatot hirdetnek.

Felhívom ennél fogva mindazokat az okleveles bányamérnököket, akik a pályázatra bocsátott, a IX. fizetési osztályba sorozott és évi kétezerkétszáz (2200) korona alap fizetéssel, az 1904. évi I. illetve az 1906. évi IX. t. cz. alapján járó személyi pótlékokra való igényvel, természetben adott lakással, vagy annak hiányában a törvényszerű lakpénzzel és hatvannyolcz (68) ürköbmeter tűzifajárandósággal rendszeresített adjunktusi állást elnyerni óhajlják, hogy a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminis-teriumhoz címzett, kellően felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványaikat, ha állami szolgálatban vannak, előjáró hatóságuk, különben pedig az egészségi állapotnak közhatósági orvos által történt igazolása mellett Budapesten a főpolgármester, egyebütt az illetékes főispán útján ezen pályázati hirdetménynek a »Pénzügyi Közlönyben«-ben való megjelenésétől számított négy (4) hét alatt a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rektorához nyujtsák be.

Elkésve érkezett, avagy kelloleg nem okmányolt kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Selmeczbánya, 1910. évi julius hó 19-én. *Bp. Kzl.* (170.)

A főiskola ezidőszerinti rektora

Vadas Jenő

ministeri tanácsos.

Teknikai tartalmú hirdetések felvételével megbiztuk:

Grosz (Gyárfás) Pál urat Budapest, Rákospalotán.

---

*A Központi Váltóüzlet Részvénytársaság
Budapest, (V. ker., Szabadság-tér 3.)*

*Mindennemű értékpapirokat, sorsjegyeket, ércpénzeket,
külföldi pénznemeket, a mindenkori hivatalos napi árfo-
lyamon vesz és elad.*

A hátralékos előfizetések szives beküldését kérjük.
